

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:
 pe an: . . . . . 12 coroane
 pe 6 luni: 6   "
 pe 3 luni: 3   "
 Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
 Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.
 TELEFON Nr. 30.
 INSERTIUNILE SE ÎNCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
 MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Pocăiții

Botezul copiilor

Dr Sebastian Stanca

Îndemnați de faptul că Isus s'a botezat ca om mare, pocăiții nu admit botezul copiilor. Sf. Scriptură, izvorul mesecat al înțelepciunii dumnezeiești, ne învață însă cu totul altfel. Ea ne spune, că botezul a venit în legea creștină în locul tăierii împrejur.

Cetim în legea veche că Dumnezeu a ales pe Avram și seminția lui, ca aceasta să săvârșească răscumpărarea omenimei. »Lui Avram și seminției lui s'au făcut făgăduințele«. (Gal. 3. 16). Dumnezeu a văzut că credința lui Avram e cea mai dreaptă de aceea a ales »seminția lui, care este Cristos« (Gal. 3. 16), ca să săvârșească mântuirea. Iar ca semn al acestei e credința cea adevărată, Dumnezeu dispune prin Moise tăierea împrejur. »Vă veți tăia împrejur mărimea trupului vostru și va fi aceasta semn de legătură între mine și voi«. (Moise I. 17. 11). »Legământul acesta va fi în trupul vostru legământul vecinic«. (Moise I. 17. 14). Iar tăierea împrejur trebuie săvârșită asupra copiilor până la opt zile (Moise I. 17. 14) și aceasta era »pecetea dreptății credinței« (Rom. 6. 10). La opt zile aceea copilul trebuia tăiat împrejur și aceasta era pecetea că el e primit în credința cea dreaptă, credința cea adevărată, care în legea veche e a lui Avram, în legea nouă a lui Isus.

De ce copilul? Ce știe un copil la opt zile după naștere? Pentru că Dumnezeu voiește ca »toți oamenii să se mântuiască« (I. Tim. 2. 4), adică și copiii. Dumnezeu vrea să primească în legătură cu sine pe om înălțat dela naștere pentru că crescând în învățătura cea adevărată atunci când ajunge la conștiința de sine, sufletul lui să fie tare în credință.

Nici în legea veche deci nu se cerea întâi »credința«, ci se săvârșea întâi pecetluirea copilului pentru credința cea adevărată.

În locul tăierii a venit în legea nouă botezul. »Întru Isus sunteți tăiați împrejur cu tăiere nefăcută de mână (omenească), prin desbrăcarea trupului de păcatele cărnii întru tăierea împrejur alui Cristos« (Col. 2. 11).

Prin botez »v'ati desbrăcat de omul cel vechi împreună cu faptele lui și v'ati îmbrăcat în cel nou, care se înnoeste prin cunoștință« (Col. 3. 9-11). Citatele acestea mărturisesc limpede, că Isus prin tăierea sa a desbrăcat trupul omenesc de păcatul strămoșesc, prin urmare noi, cari primim pe Isus nu mai avem lipsă de tăierea împrejur, deoarece avem botezul, care însuș e tăierea, dar o tăiere nefăcută de mână omenească, o tăiere duhovnicească. După cum în legea veche era neapărat de lipsă tăierea ca semn al legăturii copilului cu Dumnezeu, astfel și în legea nouă e de lipsă botezul care să pecetluiască legătura aceasta. Moise amenință pe cei-ce nu se taie împrejur (I. 17. 14), astfel și Isus acelaș lucru îl înțelege despre botez când zice: »De nu se va naște cineva din apă și Duh, nu va intra în împărăția cerurilor«. (Ioan 3. 5). Adecă nu numai oamenii mari ci și copiii ca la Moise.

După credința pocăiților cari se leagă de botezul lui Isus ca om mare ar urma ca să existe și acum tăierea asupra copiilor și numai la 30 ani botezul. Isus însă ne arată (Col. 2. 11) că nouă nu ne mai trebuie tăierea, ci în locul ei »tăierea nefăcută de mână«.

Dar trebuie botezați copiii și pentru faptul că și ei sunt păcătoși. Prin Adam a intrat păcatul în lume iar »întru acela toți am păcătuit«. (Rom. 5. 12). Prin greșala unuia a venit

osânda peste toți« (Rom. 5. 18). Iar prin Isus a venit îndreptarea spre viață (5. 18). Isus va se zică n'a șters păcatul strămoșesc de pe noi fiecare, ci ne-a smuls din întunecul de până aci, și ne-a dat botezul ca prin acesta să spălăm păcatul și să ne îndreptăm spre viața cea adevărată.

Omul ori cât ar fi de bun nu poate fi desăvârșit. »Întru fărădelegi m'am zămislit« (Ps. 5 c. 7). Nime nu e bun fără numai Dumnezeu (Luca 18. 19). »De șapte ori va cădea dreptul și iar se va scula« (Pror. 24. 16). »Nu este om pe pământ care să fie viu și să nu păcătuiască«. (Ecles. 7. 21). Iar Pavel spune direct »nu eu am făcut aceasta (greșală) ci păcatul care trăește în mine« (Rom. 13. 10).

Dacă prin urmare copiii încă sunt păcătoși și stau sub jugul păcatului strămoșesc de ce să fie eschiși dela mântuire. Căci copiii cari mor înainte de a fi botezați nu pot fi părtași de mântuire cum zice Isus »de nu se va naște cineva din apă și din Duh etc.« (Ioan 3. 5).

Oare nu e acesta un păcat neiertat să oprești cu sila copiii dela botez, dela puțința de a se face și ei părtași de mântuire?

Nu există în s. Scriptură loc care să îndreptățească greșala aceasta a pocăiților, pentru că de fapt nici Isus nici apostolii n'au oprit copii dela botez, ci dinpotrivă.

Isus chiamă și copiii la mântuire. Poporul îi aducea copiii »să se atingă de ei«, »să pună mâinile pe ei«, să se roage pentru dânsii« (Mat. 19. 12, Marcu 10. 14, Luca 18. 14). Faptul acesta dovedește că și copiii aveau lipsă de curățire sufletească, nu erau lipsiți de păcate.

Copiii primesc însă botezul cu gândul cel mai curat fără sovăiala și nesiguranța omenilor mari. De aceea îndeamnă Isus poporul să primească

botezul fără nici o teamă așa cum îl primesc pruncii, fără frica aceea, că fac un lucru rău. »Ori cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un prunc (adecă așa precum o primește un prunc, fără teamă și cu încredere) nu va intra întrânsa«. (Marcu 10. 16, Luca 18. 15). Iar împărăția lui Dumnezeu nu o poți primi decât prin botez, ceea-ce admit și pocăiții. Cuvintele acestea mărturisesc deci limpede pentru cel-ce vrea să înțeleagă, că de fapt Isus chiamă la botez și copiii.

Apostolii au și botezat copiii.

Petru a botezat în Ierusalim într'o singură zi »ca la trei mii în ziua cincizecimeii, când poporul era adunat la sărbătoare, din tot poporul ce este sub cer« (Fapt. ap. 25). Știm că la astfel de praznice poporul își ducea și copiii (Luca 2. 44.) și e imposibil ca în »tot (feliul) de popor de sub cer« pe care l-a botezat Petru să nu fi fost și copii.

Pe Simon îl ascultă în Samaria tot poporul »dela mic până la mare« (Fapt. ap. 8. 9). »Gloatele acestea însă nu le botează el ci Filip (Fapt. ap. 8. 6). Poporul înțelege și azi sub numirea de gloate mulțimea de bărbați, femei și copiii împreună.

Pavel botează la miezul nopții pe păzitorul temniței: »s'a botezat el și toți ai lui îndată«. (Fapt. ap. 16. 33).

Lidia încă s'a botezat »ea și toată casa ei« (Fapt. 16. 15).

Crispus a fost botezat de Pavel »cu toată casa lui« (I. Cor. 1. 14).

Pavel spune însuși că a »botezat familia lui Stefana« (Cor. I. 1. 16).

În toate familiile acestea au fost

de sigur și copii și nu poți presupune ca părinții să se fi botezat iar pe, copii să-i fi lăsat tot păgâni.

Dovadă și porunca dată de Pavel lui Tit »Preotul să aibe copii credincioși. (Tit 1. 6.) Ce poate însemna acest »credincioși«? Copiii preotului să fie creștini, adecă creștinați. Iar creștinarea nu se face decât prin botez.

Prin botez fiecare creștin intră în legătură cu Isus, mărturisește că își va însuși învățăturile lui și va trăi potrivit cu acestea îndreptându-și viața prin pocăință și fapte bune ca să se facă vrednic să între prin moarte în fericirea cea vecinică.

Copiii nu sunt conștii și nu pot face această mărturisire. De aceea le dă sf. Scriptură un patron, naș, care să o facă în locul lor. »Cel-ce va primi pe unul dintre acești copii în numele meu pe mine mă primește, și cel-ce mă primește pe mine, primește pe cel-ce m'a trimis« (Marcu 9. 37). Cum poate primi cineva un copil în numele lui Isus? Cuvintele lui Isus sunt atât de clare încât înțelesul lor nu are trebuință de tâlcuire deosebită.

Ce privește însuși botezul, pocăiții greșesc și în punctul acesta. Sf. Scriptură nu cere botezul prin cufundare în râu. Ioan a botezat pe Isus cu apă (Ion 1. 32), tot asemenea și pe alții »eu vă botez numai cu apă« (Mat. 3. 11, Luca 3. 16, Ioan 1. 26, Fapt. ap. 1. 5 etc.) Poporul botezat spunea că a primit »botezul lui Ioan, a lui Pavel, a lui Petru, a lui Filip etc.« (Marcu 1. 9, Luca 3. 21, Fapt. ap. 8. 38). Acesta e semn, că respectivul apostol a săvârșit el botezul.

Botezul acesta nu-l putem înțelege altfel, decât că Ioan și ceilalți apostoli au turnat apă peste ceice venia să se boteze. Dacă s'ar fi săvârșit botezul prin cufundare în râu, trebuia să se zică »botezând în apă«, Ioan botezat în apă«, etc. cea-ce însă ne căiri nu se accentuează. Și e și natural. Deoarece numai așa se poate explica cum de Petru a putut boteza într'o singură zi trei mii.

Dar faptul acesta îl dovedește botezul temnițerului care păzia pe Pavel și Sila și pe care l'a botezat Pavel »atunci noaptea îndată« (Fapt. ap. 16. 33). Fără îndoială Pavel a luat un vas cu apă, a bincuvântat apa și a turnat-o peste el. Numai așa se poate înțelege botezul cu apă.

Mărturiile sf. Scripturi sunt de atât de clare, încât sau e orb sau răutăcios cel-ce nu vrea să le priceapă adevăratul înțeles.

Din sfânta Scriptură

„Așa zice Domnul: Să nu se laude cel înțelept întru înțelepciunea lui și să nu se laude cel tare întru tăria lui și să nu se laude cel bogat întru bogăția lui“ (Ieremia c. 9 v. 22)

Înălțarea Domnului

La 40 de zile după Paști, adecă în săptămâna a șasa, serbăm înălțarea cer a Domnului nostru Isus Cristos, care se încheie viața pământească a Măritului.

Fiul lui Dumnezeu, a doua persoană din sfânta Treime, s'a pogorât din cer pentru mântuirea noastră, s'a întrupat

FOIȚA „LUMINEI“

CÂNTEC

Ecaterina Pitiș

Un mănunchi de raze iine
— Poate razele dintâi —
Au sosit în nori la mine,
S'au lăsat pe căpătâi

Lunecând printre perdele;
Și chematu-m'au cu drag
Să mă duc afar' la ele. —
Dar ieșind pe-al casei prag

Bogăție de lumină
Și năvală de parfum
Mi-a venit dinspre grădină.
— Pentru cei-ce dorm acum

Sunt lăstate — acestea poate?
— ... Măntrebai în gândul meu. —
Toate paserile, toate
Preamăreau pe Dumnezeu.

Limba românească

Tullia Bogdan

Pe ori-care român de bine, fie țaran ori cărturar îl cuprinde fala cetind în foile noastre românești scrisul profesorului străin de neamul nostru Dr Ioan Urban Iarnik și al abatelui Metodi Zavoral dela mănăstirea din Strahov. Acești doi bărbați învățați și stimați de întreg neamul lor în scurt timp au izbutit să scrie, să cetească și să vorbească românește. Din fiecare șir scris de vre-unul dintre ei, strălucește dragostea pentru limba și poporul nostru. Despre profesorul I. Urban Iarnik știu că de ani de zile se îndeletnicește cu scrisul și cetitul limbei noastre, pe care o cunoaște mai temeinic decât mulți cărturari de-ai noștri. Avem cinstea să-i cetim scrisul românesc în foile noastre și cunoaștem doar cu toții colecția de cântece populare pe cari le-a scos împreună cu Dl Andrei Bârseanu.

Abatele Metodi Zavoral dela mănăstirea din Strahov, în scurtă vreme și numai din interes și dragoste pentru soldații români răniți, cari zăceau în spitalul mănăstirei, a învățat limba noastră strămoșască astfel, încât astăzi și S. Sa ne onorează cu scrisul. Un român de al nostru, abătându-se nu de mult în orașul Praga, a

avut cinstea să se înfățișeze la abatele Zavoral grăindu-i în limbă străină. S. Sa îndată ce află din vorbe că e român, la întrerupt zicându-i: „dacă ești român, de ce nu vorbești cu mine românește!“

Așa iubesc acești doi mari bărbați străini poporul și limba noastră! Câtă învățatură es pentru noi cinstea ce o aduc acești doi învățați poporului nostru! Dacă oameni cu învățatură înaltă, străini de neam și lege, din altă țară, învață limba, apoi noi trebuie să arătăm lumii întregi, că suntem vrednici fii ai neamului nostru, că ne iubim limba mai mult decât ori ce p lume și suntem mândri că o numim a noastră moștenită din moși strămoși. Cum să n'o iubim noi, când străinii ne-o învață pentru ca să grăiască cu noi românește!

Nu este dar ceva mai dureros și nevrednic decât când doi români, mai cu seamă români vorbesc la olaltă în limbă străină, fiindcă ve Doamne, asta-i doar mai la modă, sau fiindcă — durere — așa-s învățate, că tot al doilea cuvânt ce-l grăiesc să fie străin. O spun aceasta din dragoste curată și fără gând de supărare, dar vrând cu tot dinadinsul să dispară dela noi o greșală care a prins rădăcini mai cu seamă în orașe.

E adevărat că multe fiice ale neamului

cioara Maria și s'a născut în Vitleem, peștera dobitoacelor, în cea mai mare milință și sărăcie. La opt zile după naștere a fost tăiat împrejur, după legea lui Moisi; iar la 40 de zile, după aceeași lege, fost adus la biserică, unde l-a întâmpinat dreptul Simeon. Întru toate s'a supus legii ca să nu poată fi privit călcător de lege, când își va începe lucrarea sa mântuitoare. La vârsta de 30 de ani s'a botezat în Iordan dela Ioan, și de atunci începând în decurs de 3 ani de zile a răbătut Galileia, Samaria și Iudeia, înstăvărând pretutindeni pe oameni, tămăduind bolnavi, mângâind și ajutând pe cei neputincioși. În sfârșit a primit patimi înfricoșate, răstignire pe cruce și moarte de dură. Toate acestea le-a purtat fiul lui Dumnezeu pentru noi, ca să ne împăcăm cu Dumnezeu și să ne facă moștenitori ai împărăției cerești. Dar moartea n'a putut ține pe celce este stăpânul vieții și al morții. Cristos a biruit puterea iadului și a morții, și a treia zi a înviat din mormânt.

După învierea sa din morți Mântuitorul a petrecut încă 40 de zile cu învățăceii săi pe pământ, vorbindu-le despre împărăția lui Dumnezeu. Iar la 40 de zile după înviere s'a despărțit de învățăceii săi, și s'a întors iarăși la cer, unde șade dreapta Tatălui. Despre înălțarea lui Isus la cer sfânta evanghelie ne spune următoarele:

„Deci scoțându-i pe ei (pe învățăceii) fără până la Vitania și înălțând mâinile sale, a binecuvântat pe ei; și a fost când i-a binecuvântat pe ei, s'a depărtat dela dânșii și s'a înălțat la cer“.

Iar apostolul ce se cetește în ziua Răbătorii ne spune următoarele:

„Privind ei, s'a înălțat, și nor l-a luat pe el dela ochii lor. Și căutând ei la cer când mergea el, iată doi bărbați au stătut înaintea lor în veșminte albe, cari au și zis: Bărbați galileieni, ce stați căutând la cer? Acest Isus, care s'a înălțat dela voi la cer, așa va veni precum l-ați văzut pe el mergând la cer. Atunci s'au întors apostolii la Ierusalim dela muntele

nostru au învățat carte în școli străine. Dar asta n'ar trebui să fie decât întru folosul neamului nostru, adică toate învățăturile bune profitate în țări și dela popoare streine mai înainte în cultură, să le punem în folosul luminării poporului nostru? E bine și frumos ca și femeia română să-și poată ține locul ori și unde printre celelalte femei culte din Europa. Dar să nu uite că înainte de toate are sfânta datorie să-și cultive limba părintească. Să fie mândră de ea, s'arate lumii întregi că este vrednică de neamul din care s'a născut.

Abatele Metodiu Zavoral ne-a dat lozinca: *„dacă ești român de ce nu grăești românește“*. În limbă trăiește o națiune. Se poate vedea din toate timpurile, că oricare popor dacă și-a iubit limba și legea s'a făcut vrednic de toate drepturile unui popor înaintat în cultură și aceasta i-a dat putința de-a trăi în orice timpuri grele care l-au ajuns. Iubindu-ne neamul și legea, prețuind și alipindu-ne cu toată dragostea sufletească de limba noastră românească vom iubi și ne vom învrednici să ieșim biruitori din toate încercările prin cari trece neamul nostru de veacuri de-arândul.

ce se cheamă Eleon, care este aproape de Ierusalim, calea Sâmbetei având.“

Prăznuind noi înălțarea Domnului la cer ne aducem aminte și de a doua venire a lui Cristos, când va să judece vii și morții, după cum mărturisim și în simbolul credinței, răsplătind fiecăruia după faptele sale. Iar aceasta să ne îndemne a ne feri de păcate și a urma cărările dreptății, ca la a doua venire a lui Cristos și la judecata cea de pe urmă să fim trecuți și noi la dreapta Judecătorului ceresc și să auzim glasul mângâitor al lui: „Veniți binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția, care este gătită vouă dela întemeierea lumii.“

P. B.

Știrile săptămânii

Mersul războiului. *Comunicatele oficiale* ne aduc vești despre înaintarea biruitoare a armatelor germane la *frontul apusean*. Desărcinate fiind armatele noastre la frontul dela răsărit au putut să-și concentreze toate puterile spre apus, ca să deie lovitura ultimă Angliei și Franței. Zadarnice au fost încercările francezilor, cari au sângerat mai mult în acest război, și a căror vitejie este apreciată, de-a arunca în liniile de foc rezerve mari, căci ele au fost îngenuchiate de germani. Astfel Paris-ul, capitala Franței, este în pericol, ca în scurtă vreme să fie cucerit. Numărul prizonierilor și prada de război cresc mereu. Până acum am prins 45.000 oameni, peste 400 tunuri și mii de mitraliere. Înșuși ministrul prezident Clemenceau, care vizitase soldații francezi în primele linii de foc, era aproape să fie prins. După agenția germană, începând dela ofensiva de astă primăvară am făcut până acum cam 175.000 prizonieri și peste 2000 tunuri, fără a mai aminti și celelalte unelte de război. Perderile acestea ententa cu greu le va putea repara.

La frontul italian încercările de atac ale dușmanului au fost respinse mai cu seama la Piave, în ținutul Tonale și la răsărit de Capo Sile.

Dr Ioan Urban Iarnik, un adevărat prieten al neamului nostru, care împodobește și foaia noastră cu scrisul său măestru, a împlinit în 25 Maiu a. c. frumoasa vârstă de 70 de ani. Acest înțelept luminător în dorul său de a contribui și dânșul la întărirea credinței și la răspândirea luminii în păturile largi ale poporului românesc, s'a grăbit să ne dea îndată la întemeierea gazetei noastre sprijinul său, trimițându-ne un prea frumos cuvânt de îmbărbătare. Acest om mare a știut să se ridice prin muncă neobosită din om sărac, lipit pământului, ce era, la treapta cea mai frumoasă ce o poate ajunge omul în viață, la treapta de luminător al multor generații, cari îi vor pomeni numele cu recunoștință. Ca prieten al nostru, al românilor, este înconjurat de iubirea, stima și venerația nefățărită din partea tuturor aceluia, cari îl cunosc sau cari i-au citit scrisul său dulce și limpede. Bunul Dumnezeu să ni-l țină încă mulți ani în deplină sănătate!

Alegerile de la primăria din Caransebeș. Fiind ales primarul orașului nostru d-l Octavian Bordan președinte al „Comunității de avere“, scaunul de primar precum și alte posturi de funcționari superiori la primăria noastră din loc au fost îndeplinite Luni în 3 Iunie a. c. Ședința electorală a reprezentanței, condusă cu mult tact de vice-comitele Aurel Issekutz, și-a exprimat în primul rând recunoștința sa fostului primar Oct. Bordan, care 12 ani a condus cu pricepere și cu râvnă orașul Caransebeș, sălășluind

între toți cetățenii, fără deosebire de lege și de limbă, bunăînțelegere. A urmat apoi alegerea cu aclamare a senatorului orășănesc Friedrich Pauck de primar. Vorbirea program a noului primar ne îndreptățește să legăm de persoana sa simpatică cele mai frumoase nădejdi. Senator I a fost ales Aurel Doboșan; senator II Dr Petru Florian; medic Dr Virgil Budințian. Sfârșindu-se alegerea. Prea Sfinția Sa parintele episcop Dr E. Miron Cristea, în calitate de reprezentant orășănesc, mulțumește în cuvinte subliniate cu vii aprobări vice-comitelui pentru tactul cu care a condus adunarea reprezentanților, iar nou aleșilor funcționari le pune la inimă îndeplinirea cu conștiințiozitate și cu dreptate a datorințelor, ce leau ca slujbași ai poporului.

Seara a urmat retragere cu torțe, făcându-se alesului primar ovații din partea cetățenilor. Urările de bine ale românilor au fost talmăcitate prin Dr Cornel Cornean. Ungurește a vorbit fabricantul L. Radó, iar nemțește canonicul L. Bappert.

La banchet, la care au luat parte peste 300 persoane, toastul pentru Majestatea Sa l-a rostit prim-procurorul Coloman Égi, iar cel pentru noul primar Prea Sfinția Sa parintele episcop Dr E. Miron Cristea.

Curs pentru conservarea și prelucrarea poamelor și a legumelor. Ministrul de agricultură aranjează în anul acesta, în timpul dela 17 Iunie până la mijlocul lui Septembrie, la institutul de grădinărit (Kertészeti Tanintézet) cursuri de câte două săptămâni pentru conservarea și prelucrarea poamelor și a legumelor. La curs vor avea ocazie practicanții și practicantele să se instrueze în conservarea tuturor poamelor și a legumelor mai însemnate și vor putea să pregătească anume conserve și pentru trebuințele proprii.

Cererile pentru primire la curs sunt a se adresa direcțiunii institutului „Kertészeti Tanintézet“, Budapest, Ménesi-ut 45. Condiții speciale pentru primire la curs nu sunt. Cursul este gratuit.

Indemnăm la cercetarea acestor cursuri, pe urma căruia, mai ales multe femei și-ar putea crea chiar și o existență sigură, îndeletnicindu-se în mod profesional cu conservarea și prelucrarea poamelor și a legumelor. Vezi inseratul din numărul nostru de astăzi.

Promoție. Locotenentul Victor Radulescu din Crușoveț, decorat cu 4 medalii de vitejie, a fost promovat doctor în drepturi. Felicitări!

Bacalaureat. La liceul de stat din loc au trecut examenul de maturitate cu eminentă: I. Dragulescu, cu bine: Nic. Domașnean și d-șoara Miți Răsvan, fiica preotului nostru Simeon Răsvan din Domașnia. Felicitări!

Regimentul de infanterie Nr. 43 aranjează în Biserica-albă în 9 Iunie a. c. un mare festival. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului văduvelor, orfanilor și invalizilor regimentului.

O ordonanță nouă ministerială oprește, ca afară de prune și fragi (dude) să se fearbă rachiu și din alte fructe.

Tariful trenurilor și al mărfurilor se va urca din nou cu 60%, după cum auzim. Asemenea se urcă și tariful telefonului, telegrafului și al poștei.

„**Viața nouă**“, gazeta bine redigată a fraților noștri din Bucovina, apare din nou la Suceava.

„**Istoria bisericii și a vieții religioase a românilor din Ardeal și Ungaria**“ este o lucrare foarte bună, scrisă de preotul Ștefan Meteș. Prețul 10 cor. plus porto poștal. O recomandăm cu căldură.

ABC-darui fonomimic al vrednicului înv.-director Iosif Moldovan dela Arad a apărut cu aprobarea ministrului și a Conzistoarelor noastre. Cei mai distinși bărbați de școală recomandă învățătorilor noștri acest manual.

Carte bună. Împreună-lucrătorul nostru Iosif Velcean, neîntrecutul măestru dirigent al vestitului cor din Recița, de prezent șergent-major la armată a scos de sub tipar un volum de poezii: **Dor și Jale.** Din cele 21 de poezii, se desprinde dragostea nețărnută ce o nutrește în sufletul său domnul Velcean față de plugarul român și ostașul viteaz al neamului nostru. O recomandăm cu toată căldură cetitorilor noștri, pe cari îi rugăm să o și răspândească între cunoscuții lor. Se poate comanda și prin Librăria Diecezană din Caransebeș, trimițând prețul de 2 Cor. și porto poștal.

ECONOMIE

O însoțire pentru valorizarea fructelor

Nu e destul a produce, ci trebuie să aflăm modalitatea de a putea valoriza ceea-ce producem; adevărat de a căpăta prețul cel mai bun pentru produsele câștigate.

Știm, că produsele țăranelor trec prin 2—3 mâni până ce ajung la locul lor. Toți mijlocitorii (neguțătorii) aceștia caută să câștige cât mai mult, și încă spre paguba producătorilor (a economilor), cari se aleg cu cea mai mică plată pentru produsul ostănelelor lor. Războiul zilelor noastre ne-a deschis doar mai bine ochii, el ne grăiește destul de lămurit: iată mulțimea life-ranților (neguțătorilor mari) pentru armată, cari în scurt timp au ajuns la avere de sute de mii.

Producătorii *singuratici* nici când nu își vor putea duce produsele lor pe piețele cele mari și rentabile (unde se plătesc mai bine).

Iată, pentru neamurile mai luminate s'au însoțit, unindu-și puterile în așa numitele însoțiri pentru valorizarea produselor.

Un părinte, cu durere de inimă pentru soarta poporului, preotul și proprietarul de pământ dela Apadia, D-I Nicolae Cornean, în Nr. 18 al foii noastre Lumina arată calea ce este a-se urma pentru a mântui moșia străbună de peire. Vorba e, că în urmarea nouăi legi de spirt este temerea, că țărănimea nu va mai îngriji, ca în trecut, întinsele pometuri, cari în părțile noastre pe lângă prăsirea vitelor, sunt singurul izvor de câștig al țărănimei.

Spre a valoriza cât mai bine poamele și derivatele lor: poame uscate, lictar, marmeladă ș. a., propune întemeierea unei *însoțiri pentru valorizarea poamelor*. O idee nu se poate mai fericită pe care o salut cu toată căldura inimii mele.

Este ora 11, ca cei chemați să dovedească și prin fapte că sunt cu adevărat povățuitorii și luminătorii poporului, ajutându-l și în direcția materială.

Îndrumătorii spre bine ai poporului n'au decât să travestească în faptă întemeierea unei astfel de însoțiri pentru valorizarea poamelor.

Propun deci, ca cei mai orientați în ale îndrumării economice să se întrunească și să facă pregătirile de lipsă pentru întemeierea acestei însoțiri și țărănimea, talpa țării, le va fi recunoscătoare, când vor vedea foloasele, cari vor răsări în urma ei. Ori-ce întârziere este în dauna intereselor economice ale poporului.

Greutățile vieții zilelor noastre impun, ca țăranelul nostru să producă mai mult și de o calitate mai bună și ceea-ce produce să i-se

plătească cât mai bine, căci numai așa vom putea suporta greutatea vieții de mâne, cari greutatea s'au înmulțit în urmarea marilor cheltuieli de război, cărora le vom putea face față numai prin o muncă mult mai intensivă și prin valorizarea produselor economice ale țărănimei.

Împrejurările excepționale de azi, trebuie să scoată la suprafață bărbați conștii pentru marea răspundere ce o au față de viitorul țării concretizate păstoririi lor.

Cei chemați probeze prin fapte, că sunt vrednici a fi povățuitorii unor vremi istorice.

Iuliu Vuia

Îngropatul cucuruzului

Pavel Grecu

Plugarii noștri cari se vor fi rătăcit ori trăesc în apropierea șvabilor din Timiș și Torontal, vor fi băgat de seamă, că aceștia nu îngroapă cucuruzul, ci îl sapă neted, fără de a strânge mușuroiu în jurul lugerului.

Cultivarea cucuruzului în felul ăsta e lucru vechiu la neamurile mai luminate, cu greu răs-bate însă în șirurile plugarilor noștri, cari țin morțiș la cele din bătrâni. Și nici nu e cuminte a face altfel de cum știi, câtă vreme nu ești lămurit că făcând altminteri — mai bine te fericești. Cultivarea cucuruzului însă fără îngropat — se înșiră între lucrurile nouă (la noi) cu care așa cred, și plugarii noștri mai răsplătită muncă vor săvârși. Și iată de ce:

Țărancele noastre știu, că o haină umedă, cu câtă e mai întinsă, cu cât în mai mare suprafață e adiată de vânt, bătută de soare — cu atât mai repede se uscă. Așa e și cu pământul. Făcând mușuroaie și gropane în tabla de cucuruz, nu faci altceva decât că mărești suprafața pământului, și soarele, vântul mai repede îl vor sbici. Iar în părțile bănățene așa cred, numai de uscăciune nu avem lipsă.

Priviți însă tutele, în jurul cărora e strâns mușuroiul. În mușuroiul ăsta planta sloboade nouă rădăcini, și în măsură ce se desvoaltă ăstea, rămân înapoi rădăcinile dela început, dela temelie. Acolo unde e vreme ploioasă — treaba asta e bună; unde e secetă însă — acolo e foarte rea. Căci pământul din mușuroiu se uscă mai repede, iar revenea din adâncimi, aici cu mai mare greutate poate să se ridice. Așadar rădăcinile desvoltate pe urmă, rădăcinile cele mai puternice nu vor putea nutri planta, pentru că nu au umezeală de ajunsă; iar rădăcinile formate la început, de asemeni nu vor putea nutri planta, pentru că au rămas pipernicite, slăbuțe în desvoltarea lor.

Cel mai cuminte, mai rațional mod de a cultiva cucuruzul e deci — fără îngropat. Să-l copăim (cum zic unii bănățeni cu o vorbă rea), să-l prășim numai. Iar prășitul ăsta să se facă în trei rânduri și nu cu sapa, ci e de ajuns îndeosebi prășitul din urmă numai cu plugul de prășit. Prin săpatul de trei ori vom stârpi mai temeinic și buruienile, cari cresc bogat și în holdele, dar și în sufletele din meleagurile românești, și vom păstra mai bine și umezeala atât de trebuincoasă plantelor. Cercați și poate rezultatele dela toamnă vă vor convinge despre adevărul ziselor mele.

Calendarul săptămânii

Maiu

Florar

Zilele săptămânii	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	24	C. păr. Simeon cel din munte (598)
Vineri	25	A treia aflare a capului sf. Ioan Botezătorul
Sâmb.	26	Sf. mucenic Alexandru Tesalonicheanul (1794)
Dum.	27	Dumineca orbului.
Luni	28	C. păr. Nichita episc. Halchidonului (836)
Marți	29	C. păr. Isachie (37C)
Merc.	30	† Încheierea praznicului paștilor

Pentru cursul de pomărit

din Budapesta

societatea comercială „SEVERINEANA“ din Caransebeș acordă pe seama unui timp cu tragere de inimă un ajutor corespunzător. A se adresa administrației foii noastre trimițându-se estrasul de botez, certificatul școlare precum și un atestat de moralitate și de recomandare din partea oficiului parohial.

3—1

VILA

DĂNILĂ VALUȘESCU

cu odăi curate și frumos mobilate, situată la locul cel mai frumos al băilor, este locul cel mai căutat de toți oaspeții români, cari petrec vara la BĂILE-HERCULANE.

Prețuri foarte moderate atât pentru domni, cât și pentru plugari.

Comandele se adresează proprietarului

PETRU VALUȘESCU,
HERKULESFÜRDŐ.

10—2

CASA sub acoperemânt, ne gata încă zidită din material solid, cu intravilan estins se află de vânzare în Caransebeș, strada Bisericii. Informații din proprietarul: strada Traian Doda Nr. 15

Izvor de câștig rentabil

În fabrica de muniții din Recița-Resiczabánya se primesc la lucru femei și fete în etate de cel puțin 12 ani.

A se adresa biroului fabricii. 3—3

3500 năplazi de frasin uscați || **CHEAG** veritabil pentru închegat laptele
la PETRU LEPA comerciant în CARANSEBEȘ